

ย้อนเวลาหาอดีต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพญ.เพ็ญศรี สุทธิสารสุนทร

พ.ศ.๒๕๕๙ อาคารหลังนั้น สูงใหญ่ สง่างาม แลเห็นเด่นอยู่ประมาณกลางทาง ระหว่างถนนพญาไท กับถนนพระราม ๕ คืออยู่ริม ถนนโยธี ซึ่งเชื่อมถนนทั้งสองที่กล่าวแล้ว ขนาดของอาคารแทบจะทำให้ไม่เหลือเนื้อที่รอบข้าง มีความสูงถึง ๑๗ ชั้น สามารถจอดเฮลิคอปเตอร์บนดาดฟ้าได้และมีที่จอดรถอยู่ชั้นใต้ดิน ๒-๓ ชั้น

ริมถนนด้านหน้ามีป้ายบอกว่า คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและโรงเรียนเทคโนโลยีทันตกรรม เบื้องหลังตึกใหญ่ ยังมีอีก ๓ อาคาร จนจรดอาณาเขตของคณะสาธารณสุขศาสตร์และคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

ย้อนหลังไปเมื่อพ.ศ.๒๕๐๐ ตรงนี้มีตึก ๖ ชั้นหลังเดียว เป็นอาคารเดิมขององค์การต่างชาติที่ไม่ได้ใช้งาน เมื่อมีโครงการตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์แห่งที่สองในกรุงเทพฯ ได้รับมอบตึกนี้มาเป็นที่ตั้งของคณะทันตแพทย์ โดยมีศาสตราจารย์เกียรติคุณ ทันตแพทย์ อิศระ ยุกตะนันท์ เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นคณบดีท่านแรก

เริ่มด้วยการรับนักศึกษารุ่นแรก ๖ คน จากคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ผ่านการเรียนวิทยาศาสตร์แบบเดียวกับเตรียมทันตแพทย์แล้ว ๒ ปี ทางคณะฯ ขอใช้สถานที่ของคณะทันตแพทย์ ถนนอังรีดูนังต์เป็นที่เรียนไปพลาง ๆ จนปรับปรุงอาคาร ๖ ชั้นเสร็จ จึงย้ายนักศึกษาและอาจารย์มาเข้าที่ของตึกที่ถนนโยธี ขณะนั้น มีอาจารย์ส่วนหนึ่งที่โอนย้ายจากคณะที่ ๑ ตามอาจารย์คนบดี อิศระมาบ้าง รับโอนจากกองทัพบก คือ พันโทเศวต ทัศนบรรจง จากกองทัพเรือคือ นาวาโทภูษณี ณ ถลาง เป็นต้น

จากการดูงานต่างประเทศ เห็นโรงเรียนทันตแพทย์ต่าง ๆ หลายแห่ง คณะผู้ก่อตั้งและอาจารย์คนบดี หมอ อิศระ ตัดสินใจทำคณะใหม่ให้ทันสมัย โดยกำหนดหลักสูตรทแยง (Diagonal Curriculum) และสอนเป็นเรื่อง (Topic Teaching) เพื่อไม่ให้เกิดการสอนซ้ำเรื่องเดียวกันให้เสียเวลา และนักศึกษาจะเริ่มฝึกงานกับผู้ป่วย (โรคฟัน) เร็วขึ้นกว่าหลักสูตรแบบเดิม ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากอาจารย์หลายภาควิชาด้วยกันอย่างดี

ในระยะแรกได้มี Professor Olson จากโรงเรียนทันตแพทย์ มหาวิทยาลัย Houston รัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกามาช่วยเพราะที่นั่นเป็นต้นแบบของการสอนแบบนี้ ต่อมาอาจารย์คนบดี อิศระ ก็ส่งอาจารย์ไปศึกษาต่อที่นั่นหลายท่านซึ่งกลับมาเป็นกำลังสำคัญของคณะฯต่อไป

อาจารย์คนบดี อิศระ บริหารคณะใหม่นี้อย่างชนิดที่สมัยใหม่นี้เรียกว่า เป็น idol ที่อาจารย์ทุกคนอยากเป็นบ้าง อยากทำได้อย่างท่าน ทั้งบริหารกิจการและบุคลากร ผู้ใต้บังคับบัญชา

เมื่อเวลาล่วงไป มีจำนวนอาจารย์เพิ่ม ได้รับงบประมาณสร้างอาคาร ๒ และ ๓ ตามลำดับเพื่อเป็นสถานที่ฝึกและบริการผู้ป่วยให้เพียงพอ แล้วยังได้ตั้งโรงเรียนผู้ช่วยทันตแพทย์กับโรงเรียนช่างทันตกรรม ทำให้เป็นคณะเดียวที่ผลิตบุคลากรครบทั้งทางบริการทันตกรรม

หลังจากท่านอาจารย์คนบดี อิศระได้ไปเรียน ว.ป.อ.(วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร) ซึ่งเป็นหลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับสูงของประเทศ ท่านมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสภาพการณ์ของประเทศและประชาชน จึงทำให้ท่านก่อตั้งโรงเรียนทันตแพทย์ให้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีมุ่งหมายให้ผลิตทันตแพทย์มารับใช้สังคมต่างจังหวัดให้มากและรวดเร็ว แนวนโยบายหลักสูตร ๔ ปี ในเบื้องต้น จบแล้วออกมาทำงานระยะหนึ่ง จึงกลับมาศึกษาเพิ่มอีก ๒ ปี ให้มีวิทยฐานะเท่าเทียมทันตแพทย์จากมหาวิทยาลัยอื่นๆ

ความไม่เข้าใจสถานการณ์บ้านเมืองและแนวคิดไม่สอดคล้องของแวดวงทันตแพทย์บางกลุ่ม ก่อให้เกิดกระแสคัดค้านจากทันตแพทย์บางกลุ่ม จนในที่สุดคณะทันตแพทยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นก็ต้องผลิตทันตแพทย์ด้วยหลักสูตรแนวเดียวกับที่อื่นๆ ไม่อาจเป็นไปตามนโยบายของท่านอาจารย์คณบดี อิศระได้ อย่างไรก็ตาม อาจารย์คณบดี อิศระก็เป็นผู้ก่อตั้งและคณบดีบริหารสองคณะพร้อมๆกันและพัฒนาทั้งสองแห่งมาได้อย่างดี จนเราแลเห็นความเจริญทั้งสองแห่งอยู่ในเวลานี้

ได้กล่าวแล้วว่า จำนวนอาจารย์ในระยะแรกเริ่ม มีอาจารย์อาวุโสเพียง ๓-๔ ท่าน นอกนั้นเป็นอาจารย์รุ่นเด็ก ๆ ท่านอาจารย์คณบดี อิศระได้ส่งเสริม สนับสนุน ให้ได้รับทุนไปศึกษาเพิ่ม และดูงานในต่างประเทศหลายแห่ง เช่น สหรัฐอเมริกา, สหราชอาณาจักร (อังกฤษ), สวีเดน, เดนมาร์ก เป็นต้น เพื่อให้เห็นความเป็นไปของกิจการทันตแพทย์กว้างขวาง และแตกต่างกันไป ไม่อยู่ในแนวเดียวกันทั้งหมด จะได้พัฒนาคณะฯ ให้ทันโลกปัจจุบัน

เมื่อท่านล่องลับไปแล้ว คณะฯได้จัดทำรูปปั้นครึ่งตัวของท่านไว้เป็นอนุสรณ์ ให้ศิษย์รุ่นหลังๆได้รู้จักและเคารพ ในฐานะปราชญ์อาจารย์ (ดูเหมือนจะเป็นที่บนบานของนักศึกษาบางคนเวลาสอบเสียด้วย)

วันวานผ่านไป มีคณบดีเปลี่ยนไปตามวาระหลายท่าน ถึงคราวที่เลือกเนื้อเชื้อไขของทันตแพทย์มหิตลเองขึ้นเป็นผู้บริหารคณะฯ เองแล้ว และความเจริญเปลี่ยนแปลงของคณะฯ ก็เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาศิษย์เก่าที่ไม่ได้กลับมาเยือนเป็นเวลานาน มาเห็นเมื่อคณะฯ อายุ ๔๘ ปี อาจจำบ้านเก่าไม่ได้ก็เป็นได้

ศิษย์รุ่นแรก ๆ ถ้ารับราชการก็ถึงคราวเกษียณอายุตาม ๆ กัน ลองมาฟังความรู้สึกจากศิษย์รุ่นที่ ๒ คนหนึ่ง คือคุณหมอพาดิ วนะภูติ (ฉิมพาลี) ดูว่าเธอระลึกความหลังอย่างไรบ้าง

รุ่นที่ ๒ ทันตแพทย์หญิงพาดิ วนะภูติ (ฉิมพาลี)

สมัยที่เรียนมัธยมปลาย ปีพ.ศ. ๒๕๐๓ การสอบเข้ามหาวิทยาลัย นั้นแยกเลยว่าจะเรียนแพทย์หรือเภสัชหรือทันตแพทย์หรืออื่นๆ สมัยนั้นมีวิชาให้เลือกไม่มากนักเหมือนปัจจุบัน ถ้าเรียนสายวิทย์จะเลือกไปสายแพทย์ สายวิศวกรรม สถาปัตยกรรม หรือสายบัญชี ข้าพเจ้ามีความศรัทธาในมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ที่ได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยมหิตล จึงได้เลือกเรียนที่นี่ โดยเลือกตามลำดับคะแนนคือ คณะแพทย์ เภสัชและทันตแพทย์ ตามลำดับ

เมื่อเข้าเรียนที่เตรียมทันตแพทย์ ที่คณะวิทยาศาสตร์ มีเพื่อนร่วมชั้นน้อยกว่าคนเมื่อแยกเป็น ๒ คณะ พวกเราเรียนกับนักศึกษเภสัชศาสตร์ เมื่อจบต้องเลือกไปคณะทันตแพทย์ที่จะโอนไปสังกัดจุฬาฯ หรือคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิตลในปัจจุบัน ข้าพเจ้าเลือก มหาวิทยาลัยมหิตล เพราะความศรัทธา

เมื่อข้าพเจ้ามาเรียนคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิตล ลำบากกันพอสมควร เนื่องจากยังมีบางวิชาที่ต้องไปเรียนกับเพื่อนที่จุฬาฯ ใน ๒ ปีแรก ต้องเรียนวันเสาร์สัปดาห์อาทิตย์ บางวันมีเวลา ๑ ชั่วโมง ในการเดินทาง และรับประทานอาหารกลางวัน ไม่มีโรงอาหาร มีแต่ร้านเล็ก ๆ ของแม่รำพึง บางวันมีอาหารเพียงแค่มื้อเช้า เล่นก๋วยเตี๋ยว ผัดถั่วงอก

ยุคที่เรียนที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยการริเริ่ม ของอาจารย์หมออิสระ (ขอเรียกท่านง่าย ๆ ที่เคยเรียกสมัยเรียน) เนื่องจากมีนักศึกษาน้อย คณะเล็กๆ ทุกคนในคณะจะรู้จักกันไม่ว่า อาจารย์ลูกศิษย์ เจ้าหน้าที่ ผู้ช่วย พยาบาลแม้กระทั่งภารโรง

อาจารย์คนบตี อิสระ ให้ความเป็นกันเอง ดูแลเอาใจใส่ทุกคนในคณะฯ อาจารย์ต่างภาควิชาได้มาช่วยสอน ช่วยคุมแลป อาจารย์ทุกท่านให้ความเป็นกันเองและมีความเป็นอาจารย์อย่างเต็มเปี่ยม เรียนได้ลัดพัก จึงมีการก่อตั้งโรงเรียนผู้ช่วยทันตแพทย์และโรงเรียนช่างทันตกรรม ซึ่งทำให้การทำงานของทันตแพทย์ครบวงจร โดยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ

ความรู้ลึกประทับใจที่ได้เรียนที่นี่

ประทับใจในความสัมพันธ์ของบุคลากรในคณะฯ ประทับใจในความคิดสร้างสรรค์ ของท่านอาจารย์ที่ก่อตั้งโรงเรียนผู้ช่วยทันตแพทย์และช่างทันตกรรม ซึ่งไม่มีใครคิดในประเทศไทยทำ หลักสูตรที่เป็นแบบ Comprehensive ทำให้มีการฝึกฝน วางแผนการรักษาแต่ต้นจนจบ (ซึ่งนำไปใช้ได้ดีในการประกอบอาชีพในปัจจุบัน)

ปัจจุบัน คณะฯ เปลี่ยนแปลงไปมาก ทันสมัยทั้งอาคารต่างๆ (ซึ่งไม่เหลือสิ่งก่อสร้างใดไว้เป็นอนุสรณ์เลย) หลักสูตรต่างๆที่มีเพิ่มขึ้น เช่น นานาชาติ จำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่ทันสมัย แต่ความทันสมัยเหล่านี้บางทีก็ทำให้ขาดความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรด้วย

เมื่อคณะฯ จะครบวันเกิด ๔๔ ปีนี้

ดิฉันระลึกถึงพระคุณของอาจารย์คนบตี อิสระและคณาจารย์ทั้งปวงที่ก่อตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและทำให้คณะฯ เจริญรุ่งเรืองจนถึงปัจจุบัน

ดิฉันมีความภาคภูมิใจที่ได้เรียนจบที่คณะฯ นี้แม้ว่าจะออกจากการทำงานอาจารย์ประจำมานานแล้ว แต่ยังมีส่วนเล็กๆ ที่ช่วยกิจกรรมของคณะฯ ไม่ว่าจะ เป็น การสอนพิเศษ ออกหน่วยทันตกรรมพระราชทานฯ ทำงานให้สมาคมศิษย์เก่า

ดิฉันอยากเห็นทุกสิ่งที่เคยมีและดีอยู่แล้วยังคงอยู่พร้อมไปกับความเจริญรุ่งเรือง และจริยธรรมของบัณฑิตที่จบจากคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลนี้

